

ΦΡΙΚΗ ΣΤΗ
ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

© Κώστας Υφαντής
Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων
και διευθυντής του ΙΔΙΣ,
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Βιβλικός εφιάλης

■ **ΑΥΤΟ** που συνέβη το Σάββατο 7 Οκτωβρίου αναβιβάζει τον ανορθολογισμό που χαρακτηρίζει κάποιους «παροικούντες» τη Μέση Ανατολή σε επίπεδα που δεν υποψιαζόμασταν ότι υπάρχουν. Η κλίμακα της βίας και το εύρος της θηριωδίας δεν έχουν προηγούμενο. Πρέπει ίσως να πάμε πίσω στον Σεπτέμβριο του 1982, όταν οι λιβανέζικες πολιτοφυλακές των Φαλαγγιτών σφάγιασαν πάνω από 2.500 χιλιάδες αμάχους Παλαιστίνιους και Λιβανέζους σίτες στη Σάμπρα και στη Σατίλα, με την ανοχή δυστυχώς των ισραηλινών αμυντικών δυνάμεων που είχαν περικυκλώσει τα στρατόπεδα. Οι τρομοκράτες της Χαμάς σχεδίασαν και εκτέλεσαν με αδιανόητη απανθρωπιά μαζική εξόντωση αθώων. Είναι σίγουρο ότι αν είχαν περισσότερο χρόνο, θα συνέχιζαν να δολοφονούν μέχρι εξαντλήσε-

ως. Για τους δολοφόνους της Χαμάς, οι Ισραηλινοί δεν έχουν ανθρώπινη υπόσταση. Η «μεθοδολογία» της σφαγής ξυπνά εφιάλτες. Γι' αυτό και στην περίπτωση αυτή είναι αδύνατον να γίνει, δεν υφίσταται η έννοια της αναλογικής αντίδρασης. Το Ισραήλ έχει δικαίωμα να απαντήσει σκληρά.

Αυτή η άμεση στρατηγική αναγκαιότητα δεν εξαντλείται, προφανώς, στην επιθυμία για εκδίκηση. Αυτό είναι ίσως το λιγότερο σημαντικό και υπακούει στο θυμικό και στην ανθρώπινη ανάγκη για απάντηση στη βία, αλλά δεν πρέπει να είναι οδηγός για την ισραηλινή αντίδραση. Και γι' αυτό η ισοπέδωση της Γάζας δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι βασικός σκοπός. Υπάρχουν στρατηγικοί στόχοι πιο σημαντικοί για την επιβίωση του κράτους του Ισραήλ, χωρίς τη μετατροπή της Γάζας σε «κρανίου τόπο».

■ Πρώτον, η ουσιαστική εξάρθρωση των τρομοκρατών και των δομών στις οποίες στηρίζονται. Το κεφάλι του φιδιού πρέπει να συντριβεί και μαζί να εξουδετερωθούν όσοι και όσες προσφέρουν υποστήριξη, νομιμοποίηση, καταφύγιο. Η Χαμάς δεν θα εξαφανιστεί, αλλά θα πρέπει να έχει την τύχη της Αλ Κάιντα. Να απονευρωθεί επιχειρησιακά, να αποκοπεί από τη «λαϊκή» της βάση και να περιοριστεί σε μικρές ομάδες, η δυνατότητα των οποίων για βία θα είναι ελάχιστη. Προφανώς υπάρχουν οι κοινωνικές αιτίες του φαινομένου, αλλά η κτηνωδία των ένοπλων δολοφόνων δεν αφήνει περιθώρια για άλλες προσεγγίσεις, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα.

■ Δεύτερον, το Ισραήλ, επειγόντως, πρέπει να αναστηλώσει την αποτρεπτική του στρατηγική, η οποία κατέρρευσε. Η αποτυχία των υπηρεσιών ασφαλείας είναι τόσο μεγάλη που θα έχει και μείζονες πολιτικές επιπτώσεις την επομένη του πολέμου. Δύσκολα μπορεί κανείς να φανταστεί ότι ο Μπέντζαμιν Νετανιάχου θα επιβιώσει πολιτικά. Παρά το γεγονός ότι κερδίζει χρόνο και παρόλο που οι συνθήκες έχουν αλλάξει μετά την επίθεση της Χαμάς, η κυβέρνηση εθνικής ενότητας που σχηματίστηκε δεν θα τον απαλλάξει από τις πολιτικές και ποινικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Και την κατάρρευση του συστήματος ασφαλείας του Ισραήλ θα τη χρεωθεί ο ίδιος.

■ Τρίτον, με τη βοήθεια των ΗΠΑ και άλλων παραγόντων στην περιοχή να αποφευχθεί η κλιμάκωση της σύγκρουσης. Αυτή τη στιγμή, δεν φαίνεται να υπάρχουν κρατικοί δρώντες που θα έμπαιναν στον πειρασμό να εμπλακούν στρατιωτικά με στόχο την αποσταθεροποίηση ολόκληρης της Μέσης Ανατολής. Ακόμη και η Τεχεράνη από την πρώτη στιγμή κρατά, επισήμως, αποστάσεις. Το στρατηγικό λάθος που θα μπορούσε να κάνει το Ισραήλ είναι μια στρατιωτική ενέργεια εναντίον του Ιράν. Κάτι τέτοιο θα ανοίξει τις πύλες της κολάσεως. Είναι το σενάριο που πρέπει να αποφευχθεί με κάθε κόστος.

Σενάρια τρόμου για την επόμενη ημέρα

Επιμέλεια:

ΘΑΝΟΣ ΜΠΡΙΑΤΗΣ

Επιφανείς καθηγητές και διεθνολόγοι αναλύουν στην «R» τις συνέπειες του πολέμου ανάμεσα στο Ισραήλ και τη Χαμάς αλλά και τις επιπτώσεις για την Ελλάδα

Τους κινδύνους που συνεπάγεται για την Ελλάδα αλλά και την ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου μια πιθανή επέκταση του πολέμου ανάμεσα στο Ισραήλ και τη Χαμάς στη Μέση Ανατολή αναλύουν στη **Realnews** οι επιφανείς καθηγητές και διεθνολόγοι Κώστας Υφαντής, Αθανάσιος Δρούγος και Σάββας Κα-

λεντερίδης, οι οποίοι στα άρθρα τους εστιάζουν στις προτεραιότητες του Ισραήλ, στις πιθανές αντιδράσεις της Χαμάς και των δορυφόρων του Ιράν στην περιοχή, στον ρόλο της Τουρκίας, καθώς και στις πιθανές αρνητικές εξελίξεις στο μεταναστευτικό, στην εσωτερική ασφάλεια και στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Τα επακόλουθα της χερσαίας επιχείρησης στη Γάζα

■ **ΜΕΤΑ** την επίθεση της Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου 2023 και τον αιφνιδιασμό ή «αιφνιδισμό» της κυβέρνησης και του στρατού του Ισραήλ, έρχεται η σειρά της επιχείρησης στη Γάζα. Η επιχείρηση στη Γάζα έχει ήδη αρχίσει με αεροπορικούς βομβαρδισμούς και μεμονωμένες ειδικές επιχειρήσεις εξουδετέρωσης υψηλόβαθμων στελεχών της Χαμάς, ενώ πιθανόν να ακολουθήσουν επιχειρήσεις απελευθέρωσης ομήρων από μεικτές ομάδες Ισραηλινών και Αμερικανών κομάντος.

Το κύριο ζήτημα είναι η χερσαία επιχείρηση και η μορφή που θα έχει, αφού θα επιδιωχθεί η «διευθέτηση» του θέματος των αιχμαλώτων και των ομήρων. Για τη χερσαία επιχείρηση υπάρχουν δύο πιθανά σενάρια:

Εισβολή με 100.000 στρατό και κατοχή της Λωρίδας της Γάζας για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί, μέχρι την πλήρη εξάλειψη της Χαμάς και τις ισλαμικές Τζιχάντ. Εισβολή με 100.000 στρατό και πλήρη

© Σάββας Καλεντερίδης
Στρατηγικός αναλυτής -
συγγραφέας

εκκένωση της Λωρίδας της Γάζας από τους Παλαιστίνιους, με μεταφορά τους στη Χερσόνησο του Σινά, κατόπιν συμφωνίας Αιγύπτου - ΗΠΑ - Ισραήλ.

Είναι προφανές ότι όποιο σενάριο κι αν επιλεγεί, θα προκαλέσει σοβαρές αντιδράσεις στον αραβικό αλλά και στον μουσουλμανικό κόσμο, με άγνωστες τις συνέπειες που θα έχουν αυτές οι αντιδράσεις στην πολιτική που θα ακολουθήσουν τα κράτη έναντι του Ισραήλ.

Πάντως, το μεγάλο ζητούμενο είναι το πώς θα αντιδράσουν οι «αντιπρόσωποι» της Τεχεράνης στην περιοχή πέριξ του Ισραήλ και, αν η κατάσταση εκτραχυνθεί, το ίδιο το κράτος του Ιράν.

Η Χεζμπολάχ του Λιβάνου, οι Ιρανοί πολιτοφύλακες των Φρουρών της Επανάστασης που δρουν στη Συρία και είναι αρκετές χιλιάδες, οι πολιτοφύλακες της Χάσαντι Σάμπι, οι σίτες του Κινήματος Σαντρ του Ιράκ, οι Χούθι της Υεμένης έχουν εξοπλιστεί και έχουν εκπαιδευτεί από το Ιράν και αποτελούν αξιόμαχη και